МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Методичні рекомендації щодо проведення виробничої лікарської практики (поліклініка) студентів 5 курсу медичного факультету

Кропивницький – 2024

УДК: 61 : 378.147.88] - 057.87(083.13)

Затверджено в якості методичних рекомендацій щодо проведення виробничої лікарської практики (поліклініка) студентів 5 курсу медичного факультету на засіданні Вченої Ради Донецького національного медичного університету МОЗ України (протокол № 8 від 09.04.2024 року).

Автори: Гомозова О.А., Гусєв В.М., Гюльмамедов П.Ф., Єрмолаєва М.В., Жаріков С.О., Лоскутова І.В., Ольшевська О.В., Хапченкова Д.С., Чернишова О.Є.

Рецензенти:
Кліманський Р.П. – доцент кафедри хірургічних дисциплін №1, кандидат медичних наук, доцент.

Заболотна І.І. – доцент кафедри інтернатури лікарів стоматологів, кандидат медичних наук, доцент.

Методичні рекомендації щодо проведення виробничої лікарської практики (поліклініка) студентів 5 курсу медичного факультету вищих медичних навчальних закладів / О.А. Гомозова, В.М. Гусєв, П.Ф. Гюльмамедов та ін.: методичні рекомендації. – Кропивницький, 2024. – 20 с.

Видання друге, перероблене

Методичні рекомендації розроблені для керівників лікарської виробничої практики (поліклініка), яку проходять здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» на базі закладів охорони здоров'я. Відображено мету, задачі і програму практики, матеріали щодо її організації та проведення, зразки необхідної звітної документації. Видання містить методику проведення підсумкового модульного контролю.

Матеріал подано відповідно до Стандарту підготовки магістра за спеціальністю 222 «Медицина», 228 «Педіатрія».

ВСТУП

Виробнича практика здобувачів освіти вищої медичної школи проводиться для перевірки та закріплення знань і практичних навичок, одержаних при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в лікувально-профілактичних закладах, а також для ознайомлення з організацією лікувальної та протиепідемічної роботи, з основами етики й медичної деонтології, для закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи.

Вона закладає основи вивчення здобувачами освіти сучасних діагностичних технологій, які використовуються в клінічній практиці, що передбачає інтеграцію викладання з різними дисциплінами та формування умінь застосування знань з сучасних методів діагностики в процесі подальшого навчання і у професійній діяльності.

1. Опис навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни (**«Виробнича лікарська практика»,** 5 курс) є закріплення знань та умінь в умовах майбутньої професійної діяльності, які отримані в процесі вивчення основних теоретичних та клінічних дисциплін. За час виробничої практики в центрі первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД), сімейній амбулаторії або терапевтичному кабінеті поліклініки здобувачі вищої освіти повинні вивчити методи роботи сімейного лікаря та спеціалістів терапевтичного профілю і набути практичного досвіду у напрямках майбутньої професійної діяльності.

Навчальна дисципліна **«Виробнича лікарська практика»** у здобувачів освіти 5 курсу складається із 4 змістовних модулів: 1 - «Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики – сімейного лікаря при наданні допомоги терапевтичного напрямку»; 2 - «Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики – сімейного лікаря при наданні допомоги хірургічного напрямку»; 3 - «Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики – сімейного лікаря при наданні допомоги педіатричного напрямку» та 4 - «Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики – сімейного лікаря при наданні акушерської та гінекологічної допомоги» тривалістю 240 годин, що складає 8 кредитів.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

МЕТА проведення «**Лікарської виробничої практики»** для виконання обов’язків лікарів первинної медичної допомоги на базах амбулаторно-поліклінічних закладів охорони здоров’я полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійних програмах підготовки фахівців за спеціальністю **222 «Медицина» 228 «Педіатрія»,** освітньо-професійної програми «Лікар», «Лікар-педіатр».

Завдання:

- проводити клінічне обстеження пацієнтів та аналізувати їх результати;
- планувати послідовність обстеження кожного пацієнта залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання;

- аналізувати результати основних лабораторних та інструментальних методів дослідження;
- визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях;
- проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань;
- визначати і трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених терапевтичних, хірургічних, педіатричних і акушерсько-гінекологічних захворювань;
- удосконалити методи діагностики та надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі;
- удосконалити лікарські медичні маніпуляції, що проводяться на рівні первинної медичної допомоги;
- ознайомитись із особливостями ведення медичної документації в центрах/амбулаторіях сімейної медицини та бригадами швидкої медичної допомоги,
- вміти їх застосовувати на практиці; оволодіти та застосовувати морально-деонтологічні принципи лікаря загальної практики-сімейного лікаря та лікаря невідкладних станів.

У результаті проходження виробничої лікарської практики здобувач освіти повинен знати:

1. етіологічні та патогенетичні фактори захворювань;
2. класифікувати та аналізувати типову клінічну картину;
3. складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу захворювання;
4. демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації та профілактики захворювань;
5. встановлювати клінічний діагноз;
6. надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах;
7. проводити диференційну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу хвороб;
8. здійснювати оцінку прогнозу захворювання;
9. демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

Вміти:

1. збирати анамнез;
2. оглядати пацієнта;
3. планувати обстеження хворого;
4. інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень;
5. проводити диференційну діагностику найбільш поширених захворювань при типовому їх перебігу;
6. визначати попередній клінічний діагноз;
7. визначати терапевтичну, хірургічну тактику лікування;
8. визначати тактику ведення пацієнта дитячого віку;
9. визначати тактику ведення пацієнток акушерсько-гінекологічного профілю;
10. призначати лікувальне харчування;

11. надавати екстрену медичну допомогу;
12. вирішувати ситуаційні задачі;
13. вести медичну документацію.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні допомоги терапевтичного напрямку:
- принципи організації надання планової і невідкладної терапевтичної допомоги в амбулаторно-поліклінічному закладі охорони здоров'я первинної медичної допомоги, особливості ведення медичної документації;
- робота у кабінеті функціональної діагностики;
- робота у фізіотерапевтичному кабінеті;
-робота у спеціалізованих (кардіологічному, гастроентерологічному, пульмонологічному, нефрологічному, ревматологічному, тощо) кабінетах поліклінік/КДЦ (клініко-діагностичних центрів);
- застосування принципів етики та деонтології, сучасних технік консультування пацієнтів у практиці сімейного лікаря.

Змістовий модуль 2. Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні допомоги хірургічного напрямку:
- клінічна, лабораторна та інструментальна діагностика, тактика лікування основних хірургічних хвороб в амбулаторних умовах;
- робота у хірургічному кабінеті поліклініки/КДЦ (клініко-діагностичних центрів);
- надання загально-хірургічної та спеціалізованої (травматологічної, урологічної тощо) допомоги в амбулаторних умовах поліклініки/КДЦ (клініко-діагностичних центрів);
- застосування принципів етики та деонтології, сучасних технік консультування пацієнтів у практиці сімейного лікаря.

Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні допомоги педіатричного напрямку:
- принципи організації надання медичної допомоги дітям в амбулаторних умовах, особливості ведення медичної документації;
- клінічна, лабораторно-інструментальна діагностика і тактика лікування основних дитячих хвороб в амбулаторних умовах;
- принципи організації вакцинації в Україні;
- система диспансерного нагляду за здоровими і хворими дітьми;
- застосування принципів етики та деонтології, сучасних технік консультування пацієнтів у педіатричній практиці сімейного лікаря.

Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні акушерської та гінекологічної допомоги:
- принципи організації надання медичної допомоги вагітним, здоровим жінкам та гінекологічним хворим в амбулаторних умовах;
- клінічна, лабораторна, інструментальна діагностика патологічних станів в акушерстві (аномалій кісткового тазу, неправильного положення та передлежання плода, макросомії, патологічного перебігу вагітності, переношування вагітності),

тактика ведення в амбулаторних умовах;
- спостереження за вагітними і породіллями жіночою консультацією;
- клінічна, лабораторна, інструментальна діагностика гінекологічних захворювань (нейроендокринних синдромів, патологічних станів в перименопаузальному періоді, доброякісних пухлин жіночих статевих органів, фонових та передракових захворювань, злоякісних новоутворень), надання медичної допомоги гінекологічним хворим у жіночій консультації;
- онкопрофілактика в гінекології;
- диспансерне спостереження гінекологічних хворих в амбулаторних умовах;
- застосування принципів етики та деонтології у практиці сімейного лікаря.

4. Керівництво виробничою практикою.

Поточна навчальна діяльність здобувачів освіти контролюється ***керівниками практики від кафедр – викладачами*** та ***керівниками виробничої практики*** *від клінічної бази (базовими керівниками)***.**

У базових лікувальних закладах загальним керівником виробничої практики є генеральний директор медичного закладу, безпосереднім керівником - завідувачі профільних поліклінічних відділень або амбулаторій (консультацій). Керівники виробничої практики аналізують роботу здобувачів у відділеннях або амбулаторіях (консультаціях), враховуючи їх дисципліну (здобувач не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення щоденника (обґрунтування і формулювання діагнозу, визначення плану обстеження і лікування), якість оволодіння навичками клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, участь у наданні невідкладної медичної допомоги, застосування принципів етики і медичної деонтології у практиці лікаря поліклінічного відділення або амбулаторії (консультації).

Діяльність ***керівника практики від кафедри*****:**

До початку виробничої практики керівник повинен:
- ознайомитись із положенням програми (силабусами), методичними рекомендаціями, що стосуються проведення практики;
- провести паспортизацію базової медичної установи;
- отримати у навчально-методичному відділі усю необхідну документацію (списки здобувачів освіти, методичні рекомендації тощо).

У перший день виробничої практики провести виробничі збори за участю здобувачів освіти, генерального директора, медичного директора та завідувачів поліклінічних відділень або амбулаторій (консультацій), на яких повинні бути висвітлені такі питання:
- характеристика базової медичної установи;
- мета і програма виробничої практики, календарний план окремих циклів та графіки роботи здобувачів освіти;
- організація побутових умов.

Керівник практики від кафедри контролює виконання виробничої практики у відповідності до навчальних програм, виконує наступні види робіт:
- контролює проходження практики кожним здобувачем його роботу, дисципліну, умови побуту;

- надає методичну допомогу здобувачам освіти, визначає завдання кожному практиканту;
- перевіряє кінцевий рівень засвоєння практичних навичок згідно наявних переліків;
- у щоденнику виробничої практики відмічає, які розділи необхідно доопрацювати здобувачеві;
- перевіряє практичні навички, вміння здобувачів освіти інтерпретувати результати клінічних і лабораторно-інструментальних досліджень;
- перевіряє якість ведення медичної документації, підписує щоденники виробничої практики здобувача;
- надає лікувально - консультативну допомогу лікарям поліклінічних відділень, амбулаторій або консультацій;
- приймає участь у клінічних, клініко-патологоанатомічних конференціях лікарів закладу;
- проводить бесіди з хворими, читає лекції для широкої аудиторії;
- приймає участь у проведенні підсумкового контролю, який запланований програмою з відповідної дисципліни;
- після закінчення практики у триденний термін надає **керівнику практики** від Університету письмовий звіт про результати практики.

Методичне керівництво та підсумковий контроль здійснюють викладачі кафедр ДНМУ. Підсумковий контроль засвоєння кожного модуля лікарської виробничої практики відбувається в останній день практики після її завершення. Підсумковий контроль кожного модуля проводиться викладачами профільних кафедр, призначених згідно наказа ректора, керівником виробничої практики від Університету. Підсумковий контроль засвоєння модуля здійснюється відповідно до нормативних документів додатково за графіком, затвердженим у навчально-методичному відділі.

Безпосередні керівники виробничої практики студентів від бази повинні:

- детально ознайомитись із програмою (силабусами), методичними рекомендаціями з виробничої практики;
- ознайомити здобувачів освіти зі співробітниками поліклінічних відділень, амбулаторій або консультацій, умовами праці (плануванням приміщень, санітарно-гігієнічним режимом, контингентом хворих, забезпеченістю апаратурою, характером та об'ємом оперативних втручань в умовах амбулаторного прийому тощо);
- постійно контролювати об'єм та рівень оволодіння здобувачами освіти практичних навичок;
- залучати здобувачів до активної участі в проведенні клінічних конференцій, санітарно-просвітницької роботи серед населення, громадського життя колективу поліклініки (амбулаторії, консультації, тощо);
- щоденно перевіряти записи здобувачами у щоденниках виробничої практики;
- дати об'єктивну характеристику та оцінити роботу кожного здобувача освіти.

5. Терміни проходження практики.

Тривалість виробничої практики здобувачів освіти 5 курсу – 20 робочих днів. Практика складається з 4 змістових модулів (внутрішня медицина, хірургія, педіатрія, акушерство та гінекологія). Тривалість модуля з кожної окремої дисципліни складає 5 днів, тривалість робочого дня – 7 год 12 хв. Час роботи студента з 8.00 до 15.45 (з перервою на обід – 30 хвилин) (ст.51 КЗпП).

Послідовність проходження практики в терапевтичному, хірургічному, педіатричному відділеннях поліклініки та жіночій консультації визначається наказом ректора та може змінюватись у разі потреби. В якості баз виробничої практики можуть виступати центри первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД), сімейні амбулаторії або терапевтичні кабінеті поліклініки, хірургічні відділення поліклінічних установ, жіночі консультації, КДЦ.

6. Юридична відповідальність здобувачів освіти під час проходження виробничої практики

Оскільки здобувач під час проходження виробничої практики несе особисту відповідальність за доручену роботу, її результати на рівні з штатними працівниками (лікарями та іншими медичними працівниками), то він має повністю усвідомлювати правове значення своїх дій і не допускати зі свого боку правопорушень.

Під час практики здобувач повністю підпорядковується правилам внутрішнього трудового розпорядку лікувального закладу. Здобувач освіти, як помічник лікаря поліклінічного відділення, повинен знати, що за порушення трудової, навчальної, виробничої дисципліни він несе дисциплінарну відповідальність. До дисциплінарних проступків здобувачів під час практики відносяться: невиконання вказівок і розпоряджень керівників лікувальних закладів, інструкцій та наказів керівників закладів охорони здоров'я, прогули, запізнення, халатне ставлення до своїх обов'язків. Крім того здобувач-практикант у разі завдання матеріальної шкоди лікувальному закладу несе повну, або часткову матеріальну відповідальність, незалежно чи були застосовані дисциплінарні стягнення. До дисциплінарних стягнень відносяться догана, яку під час практики може оголосити наказом керівник лікувальної установи, і, при грубих порушеннях - виключення з університету за наказом ректора. Дисциплінарне стягнення може бути застосоване не пізніше одного місяця з дня його виявлення і не пізніше шести місяців з дня його здійснення (ст. 147, 148 КЗпП України).

Враховуючи все вищенаведене, здобувачам освіти під час практики в якості помічника лікаря поліклінічного відділення необхідно:

- своєчасно і кваліфіковано надавати медичну допомогу хворим на рівні компетенції здобувача;
- бути уважним до скарг хворих, не вважати їх недостатньо серйозними;
- уважно збирати анамнез, якісно обстежувати хворого з метою недопущення помилкового діагнозу і неправильного лікування;
- не проводити лікарські маніпуляції без відповідної підготовки і консультації зі своїм безпосереднім керівником практики;
- якісно допомагати оформляти медичну документацію, не підробляти її;
- не проводити незаконних експериментів на хворих.

Усвідомлення здобувачем-практикантом правових наслідків своєї роботи в якості помічника лікаря дає можливість вдосконалення необхідних практичних навиків для успішного використання їх в подальшій професійній діяльності.

Здобувачі освіти при проходженні практики зобов’язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від Університету консультації щодо терміну проходження практики, оформлення документації тощо;

- в деканаті отримати направлення в базову установу для проходження практики;
- своєчасно прибути на базу практики;
- в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики зі вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- виконувати діючі у лікувальній установі правила внутрішнього трудового розпорядку;
- нести відповідальність за доручену роботу, її результати на рівні з штатними працівниками;
- вести щоденник практики, іншу звітну документацію, передбачену програмою практики;
- після закінчення практики подати керівнику практики від кафедри письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених програмою, заповнений та завізований щоденник.

7. Перелік вмінь та практичних навичок до підсумкового контролю

Змістовий модуль 1. Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні допомоги терапевтичного напрямку

1. Проведення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними терапевтичними захворюваннями та оцінка результатів огляду:
– серцево-судинної системи;
– органів дихання;
– шлунково-кишкового тракту;
– сечовидільної системи;
– опорно-рухового апарату;
– ендокринної системи.
2. Клінічна інтерпретація результатів додаткових методів обстеження:
– ЕКГ;
– ЕхоКГ;
– Холтерівського моніторування ЕКГ;
– Результатів медикаментозних проб та проб з фізичним навантаженням в плані оцінки стану серцево-судинної системи;
– Ліпідограми крові;
– Коагулограми крові;
– Загального клінічного аналізу крові;
– Рентгенологічного дослідження;
– Показників функції зовнішнього дихання, спірометрії;
– Езофагогастродуоденоскопії;
– КТ, МРТ та УЗД внутрішніх органів, суглобів;
– Загального клінічного аналізу сечі;
– Тестів на виявлення цукрового діабету.
3. Методика запису ЕКГ.
4. Вимірювання АТ на верхніх та нижніх кінцівках.
5. Встановлення попереднього діагнозу і призначення схеми лікування захворювань внутрішніх органів згідно чинних протоколів надання медичної допомоги, що затверджені МОЗ України.

Змістовий модуль 2. Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні допомоги хірургічного напрямку

1. Спостереження хірургічних хворих в післяопераційному періоді в амбулаторних умовах.
2. Первинна хірургічна обробка ран.
3. Накладання та зняття швів, скобок.
4. Накладання асептичної пов’язки на рану.
5. Місцева анестезія (інфільтраційна та провідникова блокада).

Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні допомоги педіатричного напрямку

1. Збір загального анамнезу і його оцінка у дітей.
2. Загальний огляд, пальпація, перкусія та аускультація органів і систем дитячого організму.
3. Клінічне тлумачення і оцінка результатів лабораторних та інструментальних досліджень дітей.
4. Оцінка вікових показників фізичного і нервово-психічного розвитку дитини.
5. Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу.
6. Оцінка ступеня важкості стану дитини.
7. Складання меню і розрахунок харчування дітям 1-го року життя.
8. Імунізація дітей, календар щеплень, протипоказання та ускладнення при щепленнях.
9. Розрахунок доз медичних препаратів у дитячому віці.
10. Планування диспансерного спостереження і реабілітаційних заходів у дітей різних вікових груп.

Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні акушерської та гінекологічної допомоги

1. Оцінка анамнестичних даних стосовно загальних та специфічних функцій жіночого організму.
2. Проведення зовнішнього акушерського обстеження, вагінального дослідження.
3. Діагностика аномалій кісткового тазу, неправильного положення та передлежання плода, макросомії, переношування вагітності.
4. Бімануальне дослідження гінекологічних хворих, огляд шийки матки у дзеркалах.
5. Огляд та пальпація грудних залоз.
6. Інтерпретація результатів у вагітних і гінекологічних хворих: загального, біохімічного аналізу крові, загального, бактеріологічного аналізу сечі, мазків з піхви на ступінь чистоти, цитологічних, гормональних, імунологічних досліджень.
7. Аналіз даних УЗД вагітної.
8. Аналіз даних УЗД органів малого тазу у гінекологічних хворих.
9. Тактика надання невідкладної допомоги при зверненні вагітної в жіночу консультацію (при акушерській кровотечі під час 2-ї половини вагітності, у післяпологовому періоді).
10. Тактика надання невідкладної допомоги при кровотеча у гінекологічних хворих: патологічних станах у перименопаузальному періоді, доброякісних

пухлинах жіночих статевих органів, фонових та передракових захворюваннях, злоякісних новоутвореннях.

Основні обов'язки та професійні дії лікаря загальної практики-сімейного лікаря при наданні невідкладної медичної допомоги

1. Пульсоксиметрія.
2. Санація верхніх дихальних шляхів (ручний та електричний аспіратор).
3. Дозована подача кисню.
4. Оцінка частоти дихання.
5. Оцінка капілярного наповнення.
6. Катетеризація периферійної вени.
7. Використання системи для інфузійної терапії.
8. Вимірювання артеріального тиску.
9. Накладання джгута.
10. Накладання шийного комірця.
11. Накладання шин (Крамера, вакуумних, Sam-Splint).
12. Іммобілізація хребта (фіксація постраждалого на довгій транспортувальній дошці з горизонтального положення пацієнта, із салону автомобіля).
13. Пальпаторне визначення емфіземи м'яких тканин, патологічної рухливості ребрових фрагментів грудини, крепітації уламків при травмі грудної клітини.
14. Виконання тимчасової зупинки артеріальної кровотечі із ран кінцівок, голови, шиї з використанням пальцьового притиснення судин, джгута, пов'язки, затискача. Зупинка кровотечі із варикозного вузла нижньої кінцівки.
15.Проведення катетеризації сечового міхура м'яким катетером.

Після завершення виробничої практики здобувач освіти надає керівнику практики:

- оформлений щоденник виробничої практики**;**
- зведений цифровий звіт.

Особистою документацією здобувача є щоденник практики (додаток 1) до якого в хронологічній послідовності він заносить всі дані про проведену роботу: особисто або в якості помічника лікаря. На основі записів в щоденнику складається підсумковий звіт з кожної дисципліни (додаток 2-5), в якому підсумовується загальна кількість виконаних маніпуляцій, процедур, операцій, кількість прийнятих хворих тощо. Записи про виконану роботу щоденно перевіряються та візуються керівником практики від бази і 3 рази на тиждень – керівником від кафедри.

Наприкінці кожного з циклів виробничої практики в щоденник записується характеристика роботи практиканта, яка підписується генеральним директором (медичним директором) медичної установи, керівниками від бази та керівником практики від кафедри та завіряється печаткою лікувальної установи. Усі документи завіряє генеральний директор (медичний директор, завідувач поліклінічного відділення, консультації) підписом та печаткою лікувального закладу.

У разі проходження практики в іншій країні, студент надає сертифікат установленого зразка.

У процесі роботи здобувач освіти складає індивідуальний графік роботи з кожного циклу, у якому деталізує проведену роботу.

Додаток 1.

Щоденник з ЛВП з внутрішньої медицини
(з хірургії, педіатрії, акушерства)

Здобувача освіти_____ факультету_____ ,
Курсу_____ , групи _____.
Термін практики: з _____ 20 _ р по _____20 _ р.
Місце проходження практики: _____місто
Лікарня_____
Базовий керівник _____
Генеральний директор _____
(підпис, печатка)

Число, час	Зміст виконаної роботи	Виконана навичка
8.00-9.00	Організаційні збори. Участь в обході хворих із завідувачем відділення.	
9.00-12.00	Курація у відділенні 5 хворих. 1. Х-рий Н., 60 років. Д-з: ІХС: стенокардія напруження 111 ФК. Постінфарктний к-з, екстрасистолічна аритмія СН 2Б Обстеження… Лікування… 2. Х-й В., 55 років. Д-з: Гіпертонічна х-ба 2 ст. Обстеження… Лікування……	Фізичне дослідження 5 хворих (розпитування, огляд, вимірювання АТ) Оформлення медичної документації хворих, що поступають. Оцінка клінічних, біохімічних та інструментальних досліджень.
12.00-14.00	Аналіз ЕКГ під керівництвом лікаря.	Реєстрація і аналіз ЕКГ
14.00- 15.00	Участь у проведенні ФГДС, та інш.	Огляд слизової оболонки шлунка

8. Контроль навчальних досягнень

Методика та засоби стандартизованого оцінювання поточної навчальної діяльності та підсумкового контролю

Оцінка самостійної практичної роботи здобувачів освіти (СРС) на базах практики та підсумковий контроль (ПК) проводяться в останній день практики. ПК приймає комісія (згідно з наказом ректора ДНМУ) у складі керівника практики від Університету та співробітників профільних кафедр.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточного контролю за змістові модулі (у балах), яка виставляється при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою практики.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачам освіти при засвоєнні модуля – 200, в тому числі за поточну діяльність (змістові модулі) – 120 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві освіти лише за умов успішного їх виконання та захисту. Оцінка за індивідуальну самостійну роботу розраховується як середній бал при засвоєнні всього переліку навичок і вмінь кожного з чотирьох змістових модулів: внутрішньої медицини, хірургії, акушерства, педіатрії. (див. додатки 2-5). Середнє арифметичне з оцінок змістових модулів конвертується у бали (відповідно до інструкції оцінки КСМ). Загальна сума балів за СРС коливається від 72 до 120 балів. До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які виконали програму виробничої практики, мають належно оформлені звітні документи та отримали за поточну діяльність не менше 72 балів.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (ПК)

Оцінювання ПК відбувається згідно до Положення про організацію та проведення контрольних заходів, відпрацювання пропущених занять та підвищення рейтингу студентів ДНМУ, введеного в дію Наказом по ДНМУ № 397 від «02» вересня 2019 р.

Положення про організацію та проведення контрольних заходів, відпрацювання пропущених занять та підвищення рейтингу • Донецький національний медичний університет (dnmu.edu.ua)

Підсумковий контроль із захисту практики є стандартизованим і виставляється як середня арифметична оцінка (за 4 бальною системою) із врахуванням наступних етапів:

1) оцінка результатів знань, вмінь і практичних навичок здобувачів освіти базою практики на підставі оцінок зі щоденника та виробничої характеристики (див. додатки 2-5);

2) оцінка правильності ведення і оформлення звітної документації здобувачів освіти (щоденника, підсумкового звіту);

3) результати оцінювання знань здобувачів освіти під час співбесіди на захисті практики (усне опитування, використання тестів та/або ситуаційних завдань та практичної підготовки.

Загальна кількість балів, яку здобувач набрав з дисципліни, визначається як середній бал за поточну навчальну діяльність, переведений за 200 бальною шкалою.

Регламент проведення ПК передбачає засвоєння та демонстрацію вмінь та навичок відповідно до програми з виробничої лікарської практики студентів 5 курсу з чотирьох змістових модулів: внутрішньої медицини, хірургії, акушерства, педіатрії (на муляжах).

Здобувач освіти за результатами ПК отримує чотири оцінки: з внутрішньої медицини, хірургії, педіатрії, акушерства. З цих чотирьох оцінок вираховується середня оцінка за ПК з виробничої лікарської практики. Потім середня оцінка конвертується у бали за ПК. Підсумковий модульний контроль вважається

зарахованим, якщо студент набрав не менше 60% від максимальної суми балів за ПК (тобто, не менше 48 балів, ця кількість балів ECTS дорівнює сумі традиційних оцінок «3»).

Оцінка за багатобальною (200) шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179	«4»
Від 120 до 149	«3»
Нижче 120	«2»

Зразок цифрового звіту за результатами проведення виробничої практики.

Додаток 2.

Загальний цифровий звіт за результатами проходження ВП з внутрішньої медицини (СРС)

Здобувач освіти _____5 курсу медичного факультету № ,
групи _____
на базі ЦПМСД № _____ міста_____

Перелік навичок і вмінь	Кількість навичок	Оцінка в балах
1. Прийом хворих в ЦПМСД; Пальпація: грудної клітки, передсерцевої ділянки, лімфовузлів, щитовидної залози, живота, судин, визначення пульсу; перкусія легень, серця, живота; аускультація легень, серця, судин і живота, статичне і динамічне обстеження суглобів і хребта.	30–40–50	3-5
2. Чергування у кабінеті невідкладної допомоги або приймальному відділенні; (робота в кабінеті – оцінка 3; робота у відділенні оцінка 4, чергування у відділенні – оцінка 5)	1	3-5
3. Вимірювання АТ (на верхніх і нижніх кінцівках)	30–40–50	3-5
4. Оцінка даних лабораторних методів дослідження (загальний клінічний аналіз крові, гострофазові показники крові, загальний білок і фракції, трансамінази крові, коагулограма, лабораторні маркери некрозу міокарда, ліпідний спектр крові, креатинін, електроліти крові, сечовина, сечова кислота крові, показники імунного статусу, загальний клінічний аналіз сечі, аналіз сечі за Нечипоренком і Зимницьким, дані мікробіологічного дослідження сечі та ін.);	30–40–50	3-5
5. Реєстрація і аналіз ЕКГ;	10–20–30	3-5
6. Аналіз даних ехокардіоскопії;	3–6–10	3-5
7. Аналіз даних рентгенограм органів грудної клітки, ШКТ, суглобів, хребта, КТ, МРТ і ангіографії;	8–10–12	3-5
8. Аналіз даних УЗД органів черевної порожнини та суглобів;	8–12–15	3-5
9. Участь у наданні невідкладної допомоги при гострій	1–3–5	3-5

серцево-судинній недостатності, гіпертензивному кризі, пароксизмальних порушеннях серцевого ритму, синдромі МЕС, тромбоемболії легеневої артерії, нападі подагричного артриту та ін.		
Середній бал		72-120

Підпис викладача_____

Додаток 3.

Загальний цифровий звіт за результатами проходження ВП з хірургії (СРС)
Здобувач освіти_____5 курсу медичного факультету № ,
групи _____
на базі ЦПМСД № _____ міста_____

Перелік навичок і вмінь	Кількість навичок	Оцінка в балах
1. Прийом хворих в ЦПМСД; (Пальпація: грудної клітки, суглобів, лімфовузлів, щитовидної залози, молочних залоз, живота, судин; перкусія легень, живота; аускультація легень, судин і живота);	20–30–40	3-5
2. Чергування в кабінеті невідкладної допомоги ЦПМСД або приймальному відділенні, травматологічному пункті; (робота в кабінеті – оцінка 3; робота у приймальному відділенні або травматологічному пункті оцінка 4, чергування у відділенні – оцінка 5)	1	3-5
3. Оцінка клінічних (загальний аналіз крові і сечі) та біохімічних аналізів крові (білірубін та його фракції, білки крові, амілаза, електроліти крові, коагулограма та ін.) в хірургічній клініці.	30–40–50	3-5
4. Оцінка даних інструментальних досліджень (рентгенографія органів грудної клітки та черевної порожнини, аортографії, УЗД органів черевної порожнини, допплерівської ультрасонографії артерій і вен, КТ, ендоскопії) при хірургічних хворобах;	8–12–15	3-5
5. Особливості асистування в перев'язочній: проведення місцевої анестезії, накладання і зняття швів;	1–2–3	3-5
6. Особливості асистування в перев'язочній: первинна хірургічна обробка ран, проведення перев'язок, плевральних пункцій і пункцій суглобів та ін.;	1–2–3	3-5
7. Асистування в урологічному кабінеті: пальпація простати, катетеризація сечового міхура, цистоскопія;	1–2–3	3-5
8. Участь у проведенні транспортної іммобілізації, накладання гіпсових пов'язок;	1–2–3	3-5

9. Участь у діагностиці та проведенні невідкладної допомоги при колото-різаних ранах, спонтанному пневмотораксі, травматичному шоці, кровотечі, флеботромбозі, тромбозі артерій та ін.	1–2–3	3-5
Середній бал		72-120

Підпис викладача_____

Додаток 4.

Загальний цифровий звіт за результатами проходження ВП з педіатрії (СРС)

Здобувач освіти _____5 курсу медичного факультету № ,
групи _____
на базі ЦПМСД № _____ міста_____

Перелік навичок і вмінь	Кількість навичок	Оцінка в балах
1.Огляд здорових та хворих дітей в ЦПМСД. (Пальпація грудної клітки, передсерцевої ділянки, суглобів, лімфовузлів, щитовидної залози, живота, судин, визначення пульсу; перкусія легень, серця, живота; аускультація легень, серця, судин і живота)	20–25–30	3-5
2. Чергування в кабінеті невідкладної терапії в ЦПМСД або приймальному відділенні стаціонару; (робота в кабіне-ті – оцінка 3; чергування в кабінеті оцінка 4, чергування у приймальному відділенні – оцінка 5)	1	3-5
3.Вимірювання АТ на руках і ногах;	10–15–20	3-5
4.Оцінка даних лабораторних методів обстеження: клінічних (загальний аналіз крові, сечі, калу), і біохімічних (білок крові і фракції, гострофазові показники, сечовина і креатинін крові, електроліти, глюкоза, білірубін крові і фракції, трансамінази, коагулограма, ліпідний профіль крові), мікробіологічне дослідження біологічних рідин, полімеразної ланцюгової реакції, імуноферментного аналізу, загальний аналіз стернального пунктату і спинномозкової рідини;	20–25–30	3-5
5.Реєстрація і аналіз ЕКГ;	4–6–10	3-5
6.Аналіз даних ехокардіоскопії;	4–6–10	3-5
7.Аналіз даних рентгенологічного дослідження органів грудної клітки, ШКТ, суглобів, КТ;	8–10–12	3-5
8.Аналіз даних УЗД органів черевної порожнини;	8–10–15	3-5
9. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям (судоми і гіпертермічний синдром, колапс, набряк легень, бронхоспазм, астматичний статус, гостра серцево-судинна недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра ниркова недостатність, ускладнення	1–3–5	3-5

вакцинації і лікувальної терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок; кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, кровотечі та ін.).		
Середній бал		72-120

Підпис викладача_____

Додаток 5.

Загальний цифровий звіт за результатами проходження ВП з акушерства і гінекології (СРС)

Здобувач освіти _____5 курсу медичного факультету № , групи _____
на базі жіночої консультації ЦПМСД № _____ міста_____

Перелік навичок і вмінь	Кількість навичок	Оцінка в балах
1. Діагностика аномалій кісткового тазу, неправильного положення та передлежання плода, макросомії, переношування вагітності.	10–15–20	3-5
2. Бімануальне дослідження гінекологічних хворих.	4–6–10	3-5
4. Огляд шийки матки у дзеркалах.	4–6–10	3-5
5. Інтерпретація аналізів крові, сечі.	10–15–20	3-5
6. Оцінка результатів мазків на ступінь чистоти піхви, результатів цитологічного дослідження.	10–15–20	3-5
7. Аналіз даних УЗД вагітної, плода. Аналіз даних УЗД органів малого тазу у гінекологічних хворих.	10–20–30	3-5
8. Аналіз даних гормональних та імунологічних досліджень у вагітних та гінекологічних хворих	5–10–15	3-5
9.Участь у тактиці надання невідкладної допомоги при зверненні вагітної / гінекологічної хворої в жіночу консультацію (акушерська кровотеча під час 2-ї половини вагітності, у післяпологовому періоді; кровотеча при гінекологічних захворюваннях: патологічних станах в перименопаузальному періоді, доброякісних пухлинах жіночих статевих органів, фонових та передракових захворюваннях, злоякісних новоутвореннях).Участь у наданні невідкладної допомоги на догоспітальному етапі: маткова кровотеча, апоплексія яєчника та ін.).	1–2–3	3-5
Середній бал		72-120

Підпис викладача_____

9.Рекомендована література

Основна

1. Внутрішні хвороби: підручник / Л. В. Глушко, С. В. Федоров, І.М. – К., ВСВ «Медицина», 2019. – 680с.
2. Внутрішня медицина. У 3 т. Т. 1 /За ред. проф. К.М. Амосової. – К.: Медицина, 2018. – 1056 с.
3. Практикум з внутрішньої медицини. Кардіологія /За ред.. Амосової К.М. - К.: Український медичним вісник, 2018. - 416 с.
4. Захворювання органів дихання у сімейній медицині: навч. посіб. / Л.С. Бабінець, І.О. Боровик, Л.В. Андріюк та ін. - Тернопіль: ТНМУ «Укрмедкнига», 2019. – 312 с.
5. Захворювання органів травлення у сімейній медицині: навч. посіб. / Л.С. Бабінець, І.О. Боровик, Л.В. Андріюк та ін. - Тернопіль: ТНМУ «Укрмедкнига», 2021. – 328 с.
6. Катеренчук І.П. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці. Медичні аналізи. – К.: видавничий дім «Медкнига», 2020. – 228 с.
7. Клінічний огляд за Маклаудом / Анна Р. Довер, Дж. Аластер Іннес, Карен Фейргерст. - 15-е вид. - К.: ВСВ «Медицина», 2024. – 496 с.
8. Клінічна лабораторна діагностика: підручник /Л.Є.Лаповець, Г.Б.Лебедь, О.Я.Ястремська та ін.: за ред. Л.Є.Лаповець. - 2-е вид., стер. – К.: ВСВ "Медицина", 2021. – 472 с.
9. Свінціцький А.С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навч. посіб. - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 1008 с.
10. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін / За ред. проф. Ю.М.Мостового. – 29-е вид. – Винниця: ФОП Костюшин В.В., 2023. – 800 с.
11. Основи ЕКГ (The ECG Made Easy, 9th edition): 9-е видання / Джон Хемптон, Джоанна Хемптон (дві мови), 2020. – 248 с.
12. Лихачов В.К. Гінекологія. керівництво для лікарів. 2018, Вінниця: Нова книга, укр. Сучасні підходи до ведення пологів та післяпологового періоду при патологічному перебігу вагітності. Под ред. Громової А.М. ,Нестеренко Л.А., Полтава, 2016 р.
13. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І.Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання, К., Медицина, 2020.-424 с.
14. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 2. Гінекологія: підручник / В.І.Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання, К., Медицина, 2020.-424 с.
15. Клінічне обстеження дитини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів : пер. з рос. / О. В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва, С. Ю. Макаров. – 2-ге вид. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 520 с. : іл.
16. Пульмонологія дитячого віку: навч. посібник / Стоєва Т. В., Весілик Н. Л., Соболєва К.Б., Ситник В. В., Дойкова К. М.; за ред. Т. В. Стоєвої.— Одеса: Політехперіодика, 2020.— 222 с.: 59 іл., 88 табл.— (Серія «Путівник з педіатрії»).

17. Невідкладні стани в педіатричній практиці : навч. посіб. для студентів, лікарів-інтернів мед. закл. вищ. освіти / Ю. В. Марушко, Г. Г. Шеф, Ф. С. Глумчер, С. М. Ярославська. - 2-ге вид., переробл. та допов. - Київ : Медицина, 2020. - 439 с.
18. Клініка та синдромна терапія невідкладних станів у дітей : посібник / В. Ф. Лобода, Є. Ф. Бузько, Л. М. Слободян [та ін.]. – 2-ге вид., без змін. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. – 207 с. – (Лікарська практика).
19. Педіатрія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акред. / за ред. проф. О. В. Тяжкої. – Вид. 5-те. випр. та допов. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 1152 с.: іл.
20. Оперативна хірургія та топографічна анатомія: підручник Ю.Т. Ахтемійчук, Ю.М. Вовк, С.В. Дорошенко та ін. — 5 видання 2020 р.
21. Хірургія: підручник / О.Ю. Усенко, Г.В. Білоус, Г.Й. Путінцева. — 5-е видання 2021 р.
22. ХІРУРГІЯ, підручник у 2 томах /П.Г. Кондратенко, В.І. Русин. – 2019.

Додаткова:

1. Пасєчко Н., Ярема Н., Мартинюк Л. Практичний посібник з внутрішньої медицини. - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 432 с.
2. Передерій В. Р. Ткач С. М. Основи внутрішньої медицини: навч. посіб. - К., видавництво «Нова книга», 2019. – 640 с.
3. Практикум із внутрішньої медицини: Терапія: навч. посіб. / О.С. Стасишин, Р.В. Задорожний, В.О. Сінюгіна та ін. - 2-е вид. переб та допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 126 с.
4. Практичний посібник з внутрішньої медицини /за ред. проф. Н.В. Пасєчко. - 2-е вид. випр. - К.: видавництво «Підручник», 2019. – 304 с.
5. Сабадишин Р.О. Внутрішня медицина: навч. посіб. – К., видавництво «Нова книга», 2019. – 528 с.
6. Тромбоемболія легеневої артерії (ТЕЛА) та захворювання органів дихання. Ключові положення рекомендацій 2019 року щодо ведення пацієнтів з ТЕЛА (ERS/ESC), Ю. М. Мостовой, Т. Д. Данілевич, Н. С. Слетченко, Н. В. Цимбалюк.
7. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник. Зозуля, Волосовець. 5-те видання - 2022. 560 с.
8. Догляд за хворими (у педіатрії) / навч.посібник: В.А.Клименко, Г.С. Сивопляс-Романова, Ю.В.Карпушенко, О.С. Лупальцова – Харків, ХНМУ, 2017. – 80 с.
9. Складний пацієнт в педіатрії. Клінічні спостереження: навчальний посібник / Г.С. Сенаторова, Г.В. Бекетова, О.П. Волосовець та ін.; за ред. Г.С. Сенаторової: Харків: ХНМУ, 2024-268с.
10. Навчальний посібник з акушерства / за ред. І.Б. Венцківської, В.П.Лакатоша, В.М. Куща. Київ: РА-ГАРМОНІЯ, 2018.- 210 с.
11. Жукуляк О.М., Гвоздецька Г.С. Навчально-методичний посібник із акушерства та гінекології для підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту. Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2019. - 58 с.

10. Додаткові ресурси

1.Офіційний веб-сайт ДНМУ
https://dnmu.edu.ua/praktyka/
2.Національна бібліотека імені В.І. Вернадського

http://www.nbuv.gov.ua/
3. Сайт світової організації екстреної хірургів http://www.wses.org.uk/
4. http://www.gastro.org.guidelines/
5. PubMed http://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/
6. Сайт IRCAD http://websurg.com/
7. http://ginasthma.org/
8. http://goldcopd.org/
9.Центр тестування при Міністерстві охорони здоров'я України https://www.testcentr.org.ua/uk/